

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Politologica XIV (2015)

Michał Rybak

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Janusza Korwin-Mikkego ocena elit politycznych III RP

Janusz Korwin-Mikke to jedna z najbarwniejszych postaci sceny politycznej w dwudziestopięciolecu III Rzeczypospolitej Polskiej. Poseł na Sejm pierwszej kadencji, wieloletni prezes Unii Polityki Realnej i wydawca jej publikatora, tygodnika „Najwyższy Czas!” (dalej: „NCz!”) był, pomimo marginalizacji swojego ugrupowania, aktywnym uczestnikiem życia politycznego III RP¹. Niezależnie od aktywności politycznej był płodnym publicystą. Oprócz cotygodniowych felietonów drukowanych w „NCz!” prowadził blog polityczny, jak również regularnie wydawał książki o tematyce politycznej, ekonomicznej i społecznej.

Właściwa analiza i interpretacja poglądów Janusza Korwin-Mikkego i jego całościowej oceny polskiej sceny politycznej w ostatnim ćwierćwieczu możliwa jest dopiero po prześledzeniu jego życiorysu. Jego poglądy zostały ukształtowane już we wczesnym dzieciństwie. Przyczyniła się do tego wychowująca go w zastępstwie matki² ultrakonserwatywna babka, jak również ojciec, który w czasie II wojny światowej należał do antykomunistycznej organizacji podziemnej „Antyk” (Zawalski 2004, s. 10, 17). Ważnym etapem życia Janusza Korwin-Mikkego była praca na Uniwersytecie Warszawskim. W Zespole Badań nad Informacją i Techniką Podejmowania Decyzji pod kierunkiem Klemensa Szaniawskiego zajmował się socjocybernetyką (Zawalski 2004, s. 34). W tym okresie oraz w trakcie studiów filozoficznych zdobył wiedzę, którą wykorzystał w działalności politycznej i publicystycznej.

Do oceny poszczególnych przedstawicieli elit politycznych III RP Janusz Korwin-Mikke stosował w większości przypadków te same kryteria. Nie zostały one nigdzie wyrażone *expressis verbis*, jednak analiza jego publicystyki pozwala na

¹ Startował we wszystkich wyborach prezydenckich oraz parlamentarnych (początkowo jako kandydat na posła, od 2001 na senatora), w wyborach samorządowych (między innymi w 2006 jako kandydat na stanowisko prezydenta Warszawy – 2,26% głosów) oraz od 2004 w wyborach do Parlamentu Europejskiego. W 2014 Kongres Nowej Prawicy uzyskał w wyborach do PE czwarty wynik w skali kraju i J. Korwin Mikke został (wraz z trzema innymi kandydatami KNP) europosełem.

² Maria z Rosochackich Korwin-Mikke zginęła 3 sierpnia 1944 podczas bombardowania Woli.

wyraźne wyodrębnienie dwóch podstawowych kryteriów oceny elit: skuteczności i etyczności. Skuteczność rozumiana była jako zdolność do efektywnego wypełniania stojących przed nimi zadań. Jako kryterium dodatkowe Janusz Korwin-Mikke stosował ocenę etyczną działalności polityków, jednak możliwość jego zastosowania ograniczała się do sytuacji, w której ewaluacja przy pomocy głównego wyznacznika wypadła pozytywnie.

Analiza materiału badawczego pozwoliła na skatalogowanie zadań, jakie w ocenie Janusza Korwin-Mikke stały przed elitami politycznymi. Należały do nich:

1. Zadania podstawowe:

- a) tworzenie nowych idei,
- b) organizowanie życia społecznego.

2. Zadania poboczne:

- a) planowanie współdziałania różnych podmiotów w celu osiągnięcia określonych celów politycznych,
- b) organizowanie tegoż współdziałania.

Analiza publikacji Janusza Korwin-Mikkego wskazuje, iż w jego ocenie polskie elity polityczne były skorumpowane, nieudolne i nieodpowiedzialne. Każda z tych cech czyniła je niezdolnymi do spełniania swojej roli.

Zdaniem polityka korupcja występowała na dwóch płaszczyznach:

a) zewnętrznej, objawiającej się poprzez działania członków elit politycznych na korzyść obcych państw, związane z przeszłością członków elit (powody takich działań mogą być różnorakie, jako przykład podaje posiadanie przez służby specjalne innych państw kompromitujących informacji na ich temat (Korwin-Mikke 2002, s. 41)) i przyszłość członków elit (działania mające na celu zdobycie posady w instytucji międzynarodowej lub w korporacji kontrolowanej przez rząd obcego państwa). Równocześnie *expressis verbis* wskazał³ na zależność decyzyjną najważniejszych polskich polityków od przywódców obcych państw (Korwin-Mikke 2011, s. 44).

b) wewnętrznej, której głównym przejawem były nieformalne powiązania na styku biznesu i polityki, np. kupowanie ustaw, *vide* afera Rywina (Korwin-Mikke 2010, s. 48; 2002, s. 57; 2012, s. 41).

Nieudolność elit politycznych objawiała się w dwóch obszarach:

a) w polityce zagranicznej – konsekwentnie spada pozycja Polski na arenie międzynarodowej, jako jeden z przykładów podał misje wojskowe w Iraku i Afganistanie (Korwin-Mikke 2014), które nie przyniosły Polsce żadnych wymiernych korzyści, były zaś niewątpliwie dużym obciążeniem dla budżetu państwa;

b) w polityce wewnętrznej – nieudolność ta była przyczyną słabości instytucji państwa, czego objawami były m.in. niska wykrywalność sprawców przestępstw, długi okres oczekiwania na wyroki w sprawach karnych, cywilnych i w sądach administracyjnych.

³ Uczynił to, co prawda w formie żartu, jednak analiza jego publicystyki pozwala na stwierdzenie, iż stosował ten zabieg stylistyczny jako swego rodzaju zabezpieczenie przed próbami dochodzenia przez wymienionych polityków swoich praw w sądach.

3. Nieodpowiedzialne.

Nieodpowiedzialność elit skutkuje, zdaniem JKM, brakiem spójnej polityki wewnętrznej i zagranicznej, od których zależy przyszła sytuacja gospodarcza i pozycja polityczna Polski na świecie (Korwin-Mikke 2010; 2011, s. 44; 2014).

Janusz Korwin-Mikke bardzo krytycznie wypowiadał się na temat członków polskich elit politycznych w kontekście ich cech osobowościowych.

Wielu oceniał jako osoby o niewielkim potencjale intelektualnym (Korwin-Mikke 2010, s. 48; 2010, s. 44) oraz z lukami w wykształceniu (Korwin-Mikke 1999, s. 39). Podkreślał chwiejność ich charakterów oraz brak odwagi cywilnej (Korwin-Mikke 2010, s. 44). Wielokrotnie zwracał uwagę na nieznaną zasad *savoir vivre'u*, nieumiejętność zachowania się podczas uroczystości państwowych czy elementarny brak kindersztuby (Korwin-Mikke 2014). Wyraził również opinię, iż ze względu na powszechny oraz równy dostęp do edukacji „w Polsce nie ma elit z prawdziwego zdarzenia” (Korwin-Mikke 2012, s. 44)⁴. W jego ocenie fakt, iż państwo polskie reprezentują osoby nie potrafiące we właściwy sposób zachować się podczas oficjalnych uroczystości państwowych czy też spotkań z przedstawicielami rządów obcych państw, świadczy o poważnym kryzysie w polskich elitach politycznych oraz całym społeczeństwie (Korwin-Mikke 2010, s. 44; 2014). Za ten stan rzeczy winił przede wszystkim ustrój demokratyczny (Korwin-Mikke 2014), czemu dawał wyraz w wielu felietonach, zarówno tych drukowanych w „NCz!”, zamieszczanych na stronie internetowej tygodnika, jak i publikowanych na własnym blogu politycznym (Korwin-Mikke 2002, s. 41; 2012, s. 44).

Diagnoza dotycząca polskich elit politycznych postawiona przez Janusza Korwin-Mikkego nie pozostawia społeczeństwu, w jego ocenie, innego wyboru niż całkowite odsunięcie tychże elit od władzy (Korwin-Mikke 2010, s. 60), gdyż nie są w stanie wypełniać stojących przed nimi zadań:

a) nie potrafią zapewnić bezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, są odpowiedzialne za słabość armii („ruskie czołgi z Kaliningradu dojadą do Warszawy w sześć-osiem godzin i nikt, powtarzam, nikt ich nie powstrzyma”) i policji („polski policjant to jest pośmiewisko – pałą nie przyłoży, bo się boi, strzelać nie umie, bo naboje za drogie, tylko mandaty wypisywać potrafi”)⁵;

b) nie potrafią przeprowadzić działań niezbędnych do wyprowadzenia państwa z kryzysu i zajmują się tylko działalnością pozwalającą zdobyć jak najwięcej głosów wyborców, a co za tym idzie – objąć popłatne stanowisko w administracji centralnej lub samorządowej, czyli dopchać się do „koryta” (Korwin-Mikke 2014).

Analizując wypowiedzi Janusza Korwin-Mikkego, nie sposób pominąć ich warstwy językowej. Polityk często używał określeń uznawanych za obraźliwe

⁴ Wyjaśnił, iż miał na myśli system edukacji promujący przeciętność i brak zróżnicowania w programie nauczania, wykluczający szanse na wyłowienie i właściwe wyedukowanie jednostek szczególnie uzdolnionych i predestynowanych do pełnienia ważnych funkcji państwowych i społecznych.

⁵ Wypowiedź podczas spotkania z sympatykami, 29.11.2012, Lublin, archiwum autora.

(Korwin-Mikke 2011; 2014), równocześnie podkreślając przestępczy (Korwin-Mikke 2011, s. 44; 2010, s. 48) w jego mniemaniu charakter polskich elit politycznych („albo już ukradli i chcą nadal kraść – albo chcą zacząć kraść”, Korwin-Mikke 2014). Równocześnie, dla podkreślenia swojego szacunku dla instytucji państwa używał tytułów przysługujących członkom najwyższych władz państwowych, takich jak np. Jego Ekscelencja (w stosunku do prezydenta, premiera czy ministrów) oraz Czcigodny (w stosunku do posłów oraz senatorów), kiedy tytułowana osoba występowała w sytuacjach oficjalnych i tylko podczas pełnienia funkcji państwowych (Korwin-Mikke 2010, s. 48; 2012, s. 44; 2011, s. 44).

Analiza myśli politycznej Janusza Korwin-Mikkego dotyczącej elit politycznych III RP pozwoliła na sformułowanie dwóch podstawowych wniosków: polityk ten oceniał polskie elity bardzo źle. Wpływ na taką ocenę miał głównie stan instytucji państwa. Dodatkowo cechy charakterologiczne zarówno elit jako całości jak i poszczególnych ich przedstawicieli były ewaluowane bardzo nisko. Równocześnie nie widział on możliwości poprawy jakości obecnych elit politycznych, a jedyne rozwiązanie upatrywał w całkowitej ich wymianie.

Bibliografia

Źródła drukowane

- Korwin-Mikke J. (1999). *Objawy zatrucia*. *Najwyższy Czas!*, 8(457).
Korwin-Mikke J. (2002). *Agent Jurczyk*. *Najwyższy Czas!*, 48(654).
Korwin-Mikke J. (2002). *Budujemy mosty, dla Pana Starosty...*. *Najwyższy Czas!*, 46(652).
Korwin-Mikke J. (2002). *EXPOzycja tromtadracji*. *Najwyższy Czas!*, 51–52(657–658).
Korwin-Mikke J. (2002). *Spuścizna frankizmu*. *Najwyższy Czas!*, 50(656).
Korwin-Mikke J. (2002). *Więź z Tradycją tow. Bermana*. *Najwyższy Czas!*, 39(645).
Korwin-Mikke J. (2010). „Państwo bezprawia”???. *Najwyższy Czas!*, 51–52(1074–1075).
Korwin-Mikke J. (2010). *Jak głosować?*, *Najwyższy Czas!*, 25(1048).
Korwin-Mikke J. (2010). *O RFN i o etyce*, *Najwyższy Czas!*, 3(1026).
Korwin-Mikke J. (2011). „Brudy” „Tygodnika Powszechnego”. *Najwyższy Czas!*, 15(1090).
Korwin-Mikke J. (2012). *Trzy tyki polemiki*. *Najwyższy Czas!*, 6(1133).
Korwin-Mikke J. (2011). *Księżycowe obietnice*. *Najwyższy Czas!*, 48(1123).
Zawalski C. (2004). *Prezes. Janusz Korwin-Mikke. Publicysta i polityk*. Warszawa.

Źródła internetowe

- Korwin-Mikke J. *Apetyt (złodzieja) rośnie w miarę jedzenia*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Dlaczego 4 czerwca powinien być świętem?*, *nczas.com* (dostęp 19.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Igrzyska Olimpijskie i złodzieje*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Jak nie dać się oszukać?*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Kaczyński to mniejsze zło!*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Kiszczak, Jaruzelski i inni*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).
Korwin-Mikke J. *Klimatyczne hieny*, *nczas.com* (dostęp 20.05.2014).

Korwin-Mikke J. *O stanie wojennym w kontekście kompromisu*, nczas.com (dostęp 21.05.2014).

Korwin-Mikke J. *W poszukiwaniu bezpieczeństwa*, nczas.com (dostęp 20.05.2014).

Korwin-Mikke J, *Wyższość Państwa Prawa nad państwem Dobrego Wujaszka*, nczas.com (dostęp 17.05.2014).

Janusz Korwin-Mikke's assessment of political elites of the Polish Third Republic

Abstract

The article presents the results of the study on the statements of Janusz Korwin-Mikke on the Polish political elite in the first 25 years of the Polish Third Republic. Aside from the synthesized material on the elite assessment itself, the criteria used by the author and key features of his character, as well as fragments of his life, which shaped and crystallized his views have been presented. Both these factors had major influence on the style and content of the publications of Janusz Korwin-Mikke.

The article also presents a short description of the language used by Janusz Korwin-Mikke. There is also a presentation of the conclusions drawn by him on the possible improvement of the condition of Polish political elites and suggested actions to be taken in order to repair them.

Słowa kluczowe: J. Korwin-Mikke, elita polityczna, III RP

Keywords: J. Korwin-Mikke, political elites, Polish Third Republic